

ЕКОЛОГІЯ ВИЩИХ ПРИБЕРЕЖНИХ РОСЛИН КРИВОРІЗЬКОГО ЗАЛІЗОРУДНОГО БАСЕЙНУ

Л.М. Чеголя

вчитель початкових класів середньої
загальноосвітньої школи І-ІІІ ступенів № 108 м. Кривий Ріг

Вступ. В наш час актуальною проблемою є Криворізький залізорудний басейн, котрий славетний мінеральними ресурсами, своєрідним ландшафтом, в якому сформовані низовинні річкові долини, балки, яри, штучні водовідстійники, кар'єри, залізорудні відвали, насипи шлаків доменних печей.

На території Криворіжжя головними водними артеріями є річки Інгулець, Саксагань та канал Дніпро-Кривий Ріг, котрий побудований у 1961 р.

Важливою водною спородою є Карачунівське водосховище, яке створено на р. Інгулець у 1930 р.

З 1881 року розробляються родовища залізної руди та граніту, внаслідок чого сформувався особливий антропогенний рельєф, на якому розміщені високі насипні залізорудні відвали, великі площі шламосховищ, глибокі залізорудні кар'єри тощо.

Мета роботи – показати екологічні особливості зростання рослин в умовах промислових чинників Криворізьких заводів та доменних печей.

Об'єкт дослідження – ботанічні види квіткових прибережних рослин Криворіжжя.

Методи дослідження: метод визначення рослин, збір і гербаризація рослин, метод спостереження.

Результати та їх обговорення. Криворізький залізорудний басейн займає площу 450 кв. км, на якій проводились наші дослідження продовж 2013-2015 рр.

Еколого - біологічні особливості прибережних рослин переконують, що це особлива екологічна група ботанічних видів, котрі займають надійне місце зростання – вологі та перезволожені середовища. Пристосувавшись до цих середовищ, виникли у них особливі риси морфології та фізіології в процесі еволюційного розвитку.

Серед основних гідрофітів Криворіжжя слід назвати наступні ботанічні види: Очерет звичайний – *Fragmites communis* Trin., Частуха подорожникова – *Alisma plantagoaquatica* L., Їжача голівка пряма – *Sparganium erectum* L., Рогоз широколистий – *Typha latifolia* L., Стрілолист звичайний – *Sagittaria sagittifolia* L., Сусак зонтичний – *Bútomus umbellátus* L., Черета трироздільна – *Bidens tripartita* L.

Наші дослідження цих ботанічних видів прибережних зон Криворіжжя були розпочаті в 2013 р. проводилися літні дослідження та щомісячні обстеження окремих водойм і прибережних місцезростань рослин.

На Криворіжжі антропогенні чинники не вплинули на ріст та формування репродуктивних органів цих прибережних рослин, за винятком озера Сольоного та Карачунівського водосховища (2015 р.), біля котрих вода відступила на 4-5 м від берегів. Це пояснюється підвищенням температури у літній період та посушливістю восени.

Висновки. Зовнішніх ознак негативного впливу забруднення довкілля промисловими чинниками на ріст і розвиток прибережних рослин – Інгульця і Саксагані не відмічено, порівнюючи з 2013-2014 роками.

Список використаної літератури

1. Кучерявий В.П. Екологія / Володимир Панасович Кучерявий. – Львів: Світ, 2001. – 500 с..
2. Ющук Є.Д. Екологічна ботаніка [навчально-методичний посібник] / Євген Давидович Ющук. – Кривий Ріг, 2012. – 262 с.